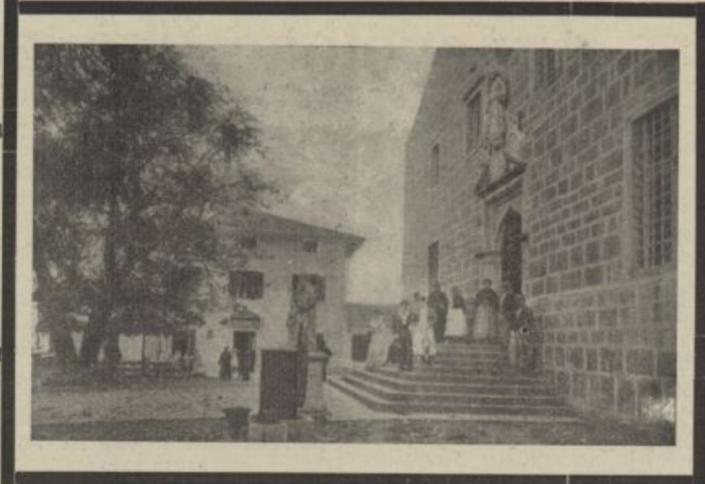

SVETOGORSKA KRALJICA

1539

MESEČNIK SVETOGORSKEGA SVETIŠČA 1939

Sv. Oče Pij XII.

V četrtek 2. marca ob 6. uri in 6 minut zvečer je stopil prvi izmed kardinalov diakonov na zunanji balkon cerkve sv. Petra v Rimu in z vso slovesnostjo naznanil brezštevilni nestrpnost pričakujoči množici na Trgu sv. Petra in vsemu svetu:

Naznanjam vam veliko veselje — imamo papeža v osebi kardinala Pacellija, ki si je privzel ime Pija XII.

Ob 18.20 je novi papež podelil z istega balkona svoj prvi biagoslov večnemu mestu in vsemu svetu. Nato so se oglašili zvonovi cerkve sv. Petra in vsega Rima in vseh cerkva katoliškega sveta ter oznanjali na dolgo in slovesno vernikom, da je papež sicer umrl, a papeštvo živi, danes morda še bolj kot kdaj prej v ljubezni in vdanosti milijonov katoliških vernikov in spoštovanju milijonov ljudi, ki žive izven Cerkev.

Novi papež se je rodil v Rimu (prvi Rimljan po 218 letih) 2. III. 1876 (torej je bil izvoljen vprav na rojstni dan) kot sin dekana papeških odvetnikov Filipa in pobožne gospe Virginije. Nemški prelat Kaas pravi: »Nikoli nisem poznal človeka, ki bi mu bila kakor njemu domača hiša dom in svetišče obenem.« Kot dijak se je odlikoval z vprav čudovito nadarjenostjo, pobožnostjo in angelsko nedolžnostjo.

V mašnika je bil posvečen 2. IV. 1899. Že leta 1903. je postal profesor cerkvenega prava in kmalu nato profesor cerkvene diplomacije. L. 1905. je postal že tudi papežev hišni prelat. Dne 6. III. 1911 je bil imenovan za podtajnika, 20. VI. 1912 pa za tajnika Kongregacije za izredne cerkvene zadeve. Radi velikega pravnega znanja je bil tudi tajnik komisije za sestavo kodeksa cerkvenega prava.

V težkih časih l. 1917. je bilo treba imenovati za Nemčijo novega nuncija. Papež Benedikt XV. je dejal: »Tja moram poslati mojstra« — in je poslal Pacellija, ki ga je najprej sam posvetil v škofa v Sikstinski kapeli v pričujočnosti njegove presrečne matere.

V Nemčiji je deloval tako modro, da se je vsem zelo prikupil. Celo protestantovski krogi so ga zelo spoštovali radi njegovega plemenitega nastopa. Ob priliki katoliškega shoda v Magdeburgu l. 1928. je neki protestantovski teolog bil od njegove prikupljive osebnosti tako očaran, da je dejal: »To je angel, ne nuncij!«

Sv. oče Pij XI. je nemškega nuncija Pacellija tako cenil, da ga je 12. I. 1930 imenoval za svojega državnega tajnika. Od takrat do danes je življenje Cerkev tesno povezano z njegovo osebnostjo. Ni bilo važnega cerkvenopolitičnega vprašanja, ki bi ga on ne bil poznal in proučeval ter osebno ne sodeloval pri njegovi rešitvi. Pij XI. se je o tem svojem sodelavcu nekoč tako izjavil: »Naš ljubi kardinal Pacelli je preveč skromen, skriva se kakor zajec v grmu, ali Mi ga hočem svetu pokazati«. In to je tudi res v obilni meri storil.

L. 1934. ga je poslal kot svojega legata na mednarodni evharistični kongres v Buenos Airesu. Tudi l. 1936. je spet potoval po Ameriki in prišel v stike z vsemi najvišjimi osebnostmi. S svojim nastopom in z gorečimi pridigami v raznih jezikih si je osvojil srca vseh vernikov tako zelo, da je moral čas svojega bivanja tam precej nategniti. Ko se je vrnil, je dobil od sv. očeta podobo v dar, na kateri ga sv. oče imenuje svojega »transatlantskega in panamerikanskega kardinala« — hoteč tako podčrtati veliko navdušenje, s katerim so ga Amerikanci spremljali na vsej njegovi poti.

L. 1935. je zastopal sv. očeta v Lurdu, l. 1937. pa v Lizjeju, kjer je posvetil veličastno cerkev svete Terezije Deteta Jezusa, ljubljenske rajnege papeža. Noben cerkven dostojanstvenik še ni bil tako sprejet v Franciji, kakor on ob tej priliki.

Vsi se pa še spominjamo, kako častno je zastopal sv. očeta na kongresu v Budimpešti lansko leto. Vsi, ki so se kongresa udeležili, so bili pod vtisom, da bi sv. oče Pij XI. ne mogel imeti vrednejšega naslednika od njega.

Pij XI. je torej zares lepo predstavil vsemu svetu svojega spoštovanega državnega tajnika in morda je bila res tudi njegova želja, da bi kardinal Pacelli nadaljeval njegovo delo za pomirjenje sveta.

V grbu plemičev Pacelijev je golobček z oljčno vejico pod simbolom miru — mavrico, spodaj pa geslo: »Opus justitiae pax.« t. j. delo ali sad pravičnosti je mir.

Če upoštevamo ves svetovni položaj in osebnost ter dosedanje delovanje kardinala Pacellija se res ne moremo čuditi, da so se gospodje kardinali že prvi dan konklava odločili zanj in ga, kakor pravi časopisje, soglasno izvolili za papeža. Ta nagla in sočasna izvolitev, ki je nekaj povsem neobičajnega, je pač znamenje, da je božji Duh, ki vlada Cerkev, prav posebno jasno pokazal nanj; saj je očitno vse življenje pripravljaval tega moža za krmilarja Kristusovega čolna v teh tako razburkanih valovih časovnih razmer.

Na dan po izvolitvi je sv. oče

poslal vsemu svetu poslanico miru: kjer vabi visoke in nizke, vernike sv. Cerkev in izven nje stoječe, kako naj z dobro voljo góje pravičnost, da bo iz nje vsemu svetu zasijal pravi in trajen mir. Njegove izvolitve in ljubeznivega blagoslova ter prvih očetovskih besed so se povsod razveselili.

Dokaz velikega navdušenja vsega sveta za papeža Pija XII. je bila tudi nad vse sijajna slovesnost njegovega kronanja v nedeljo 12. III., ki se je izvršila deloma pred baziliko svetega Petra ob navzočnosti sto in sto tisočglave množice.

Ko je nemški nuncij Pacelli odhajal 10. XII. 1929 iz Berlina, je dejal:

»Vračam se, odkoder sem prišel. K grobu Petrovemu pod Michelangelovo kupolo — k živemu Petru v Vatikanu. Stati blizu Petra se pravi stati blizu Kristusa. Biti blizu Kristusa, ne, da bi

I. R.:

Rast sv. Jožefa ob Jezusu in Mariji

(Nadaljevanje.)

4. Človeško in nebeško

Nežnočutnim kristjanom se utegne upirati, če Marijino in Jožefovo življenjsko pot vključimo v vsakdanje človeške razmere in malenkosti, ki le prečesto nosijo še pečat ljudskih slabosti. In vendar je resnica taka. Že evangeljske zgodbe, ki so pa o Jožefu in Mariji silo skope z besedami, navajajo iz Jezusovega detinstva dogodke, kakršni se vsak dan ponavljajo v družinskem življenju s posebnimi judovskimi običaji, le da vsaka teh prigodbe v svoji notrini presnetljivo zaživijo ob nebeške vsebine, do katere pa ne segajo ne čuti ne misli zgolj naravnega človeka. — Devica je spočela — to žene kmalu izpazijo, — a da od sv. Duha: to ostane ljudem skrivnost. Marija obišče starejšo nosečo sorodnico, da ji bo stregla — to je kaj običajno, — a o tej priliki razodene Elizabeti svetí Duh tajno Marijinoga božjega materinstva. Marija porodi na tujem v votlini, ki služi pastirjem za štaló — nič tako redkega pri revnih beduinih tistih deželah, — a ta mati ostane prej in slej devica in angeli iz nebes pozdravijo s petjem novorojenca. In podobno še drugo.

Pobožne legende so Marijino in Jožefovo življenje odmaknile človeškemu pogojem in meram. A za bogoljubno posnemanje in ljubeče premišljevanje so svete zgodbe v okviru pristnih ljudskih razmer mnogo prikladnejše in plodovitejše. Naj omenim, kako tudi sv. Mala Terezija v svojih spisih poudarja, da je vnanje Marijino življenje potekalo v kaj vsakdanjih oblikah človeškega razvoja in občestva.

Če tedaj še vprašamo, koliko sta se Jožef in Marija pred zaroko razgovorila, so o tem mogoče seveda le domneve. Po šegah vzhodnih narodov je zaupno občevanje mladeniča z mladenko jako omejeno. Vendar ker sta si bila v rodu — in sorodstvo se pri orientalcih zelo šteje — je verjetno, da sta se mogoče včasih razgovorili. Kako se je teh dvoje najčisteje ljubečih src vzajemno vnelo za Boga in Mesijo. Kako sta klicala njega, »ki bo odrešil svoje ljud-

sprejemal časti, marveč, da bi bil iskreneje deležen njegovega križa in trpljenja za blagor duš.«

Po izvolitvi je dejal na tozadevno vprašanje: »Čutim vso težo bremena, toda voljo božjo moram izpolniti.«

Tudi mi hočemo biti k Kristusu in zato z njegovim namestnikom na zemlji sv. očetom Pijem XII. Svojo vdanost do Njegove vzvišene osebe pa bomo vedno izpričevali s pokorščino napram vsem navodilom, ki nam jih bo dajal in z molitvijo, da bi Ga Bog podpiral, ko nosi neizmerno težko breme največje odgovornosti na svetu za božjo čast in zveščarje duš.

Našemu prevzvišenemu g. nadškofu je pri poklonitvi sv. oče dejal, naj sporoči vsem njegovim vernikom, da se zanje zanima in jih ljubi v Gospodu ter jih očetovsko blagoslavlja.

Ostanimo združeni na Skali in dobro nam bo!

ka, saj se je bila odpovedala materinstvu, ko se je posvetila Bogu. Njeno srce je iskalo *Odrešenika*, in njemu je v prvi vrsti veljalo tudi njeno privo-ljenje. S pristankom na angelovo oznanjenje ona zavestno poveže svojo usodo z *Odrešenikovo*. Od tega trenutka oznanjenja vodijo usodne niti na-

Veliki teden

Po srednjeveški pesmi

Vital Vodušek. (Bogoljub 1933.)

Ko je Jezus od matere vzel slovo in je kmalu potem trpljenje prišlo, je žalost padla Mariji v srce in Jezusa je vprašala ihté:

Moj Sin, o preljubi Jezus moj, kaj bo na Sveto nedeljo s teboj? »V nedeljo bom ljudstvu Kralj, Gospod, in palme mi bodo stlali na pot.«

Moj Sin, o preljubi Jezus moj, kaj bo na sveti ponedeljek s teboj? »V ponedeljek truden popotnik bom, ki išče tolažbo, ljubezen in dom.«

Moj Sin, o preljubi Jezus moj, kaj bo na sveti torek s teboj? »V torek bom veliki Prerok sveta: oznanjal minljivost zemlje in neba.«

Moj Sin, o preljubi Jezus moj, kaj bo na sveto sredo s teboj? »V sredo bom majhen, ubog in sam, za trideset srebrnikov izdan.«

Moj Sin, o preljubi Jezus moj, kaj bo na sveti četrtek s teboj? »V četrtek bo zadnja večerja v slovo in dal bom apostolom Kri in Telo.«

Moj Sin, o preljubi Jezus moj, kaj bo na sveti petek s teboj? »O mati, da petek ostal bi ti skrit! Saj v petek bom ves s krvjo oblit

in na križ me bodo pribili trd. Tri ostri, ostri žebelji gredo skozi roke in noge vse ranjene. O mati, o mati, zdaj veš za vse!«

Moj Sin, o preljubi Jezus moj, kaj bo na sveto soboto s teboj? »V soboto bom zrno, ki ne rodi, dokler ne umrje. Potem skali.

In v nedeljo z zarjo bom ves svetel, o mati moja, od smrti vstal! In v jutru vstajenja prva boš ti, ki pridem pozdravit jo v radosti.«

prej tja na Kalvarijo pod križ, in celo nazaj skozi vse davnine v raj, kjer je bila razglašena prva božja prerokba o ženi, ki bo po svojem zarodu kači glavno strla.«

In nauk, da je Marija kot mati zavestno volila *Odrešenika*, oznanjajo cerkveni učitelji z različnim izražanjem. Pravimo n. pr., da je Marija svojega Sina prej spočela z duhom ko s telesom. Sv. Tomaž Akvinec pa uči, da je ona dala svoje privo-ljenje v imenu vsega človeštva ter s tem soodločila njegovo odrešenje. »Iz nje pa je tudi bil rojen Jezus; ona je torej njegova resnična mati; zaradi tega vredno in bogovšečno posreduje srčnika«. Ta nauk izrazito ponavljajo papeži izza Pija IX., nazivajoč Marijo »pomoičnico Jezusovo pri njegovem odrešilnem delu.« Tako Pij X. v okrožnici leta 1904. (Ad diem 2. Febr.)

(Nadaljevanje prihodnjšč.)

Iz svetogorske zgodovine

(Nadaljevanje.)

II. DOBA.

Od slovesnega kronanja čudežne podobe Matere božje na Sv. gori do zatrtja božje poti.

O kronanju čudodelnih podob Marije Device sploh

Vsa svetišča Matere božje so častitljivi kraji. Nekateri si je pa Marija prav posebno izvolila, da bi na njih naklanjala vernikom izredne milosti. Svojo naklonjenost do vernikov na teh krajih kaže Marija tudi s čudeži. Takih preodličnih Marijinih svetišč je v katoliškem svetu več, n. pr. Lurd, Fatima, La Salette, Guadalupe itd. Med taka izredna svetišča smemo prišteti tudi našo Sv. goro.

Ker Marija na takih izrednih milostnih krajih naklanja vernikom obilne milosti pred svojo milostno podobo, ni čuda, da verniki prav posebno cenijo take

ste Marijo in da želijo kronanje verniki in cerkvena ter svetna gosposka.

Če nobenega teh pogojev ne manjka, dovoli vatikanski kapitelj slovesno kronanje in določi svojega pooblaščenca, ki mora izvršiti obred kronanja po natančno določenih predpisih.

Priprave za kronanje milostne podobe Matere božje na Sv. gori (1715-1717)

Od vseh strani in izmed vseh stanov so se vedno glasneje razodevale želje, da bi tudi čudežno podobo Marije Device na Sv. gori slovesno kronali. V prvi polovici l. 1715. je vložil p. gvardijan Romuald Sitar tozadevno prošnjo na vatikanski kapitelj. V prošnji je razložil natančno zacetek božje poti, brezštevilne čudeže in milosti, ki jih je od začrtka sem Marija Devica tu deli-

kar vatikanska pravila zahtevajo.

Na to patriarhovo sporočilo je vatikanski kapitelj takoj dovolil kronanje svetogorske milostne podobe in za to imenitno opravilo pooblastil cezarejskega nadškofa in ap. nuncija pri cesarju Karolu VI. Jurija Spinola. Ta pa je odstopil svoje pooblastilo Juriju Fr. Ks. de Marotti-ju, škofu pičanskemu v Istri.

Za kronanje so določili dan 6. junija 1717. Gvardijan Sitar, ki je bil l. 1714. dozdial velik samostan, je razposlal na vse kraje in v vse dežele, celo v beneško republiko, povabilo, naj bi se slovesnosti od vsepovsod čimveč gospode in vernega ljudstva udeležilo.

Navdušenje je bilo silno veliko, kajti svetogorska podoba je bila komaj druga, ki je dosegla čast kronanja izven Italije. Prva je bila trsatska, tretja še iste jeseni čenstohovska na Poljskem.

Za obred je bil določen Travniki v Gorici. Pred sedanjo prefekturo so napravili dragocen, z zlatom, srebrom in dragocenimi preprogami ozaljšan oder in na njem veličasten oltar s podstavkom za milostno podobo.

Dragoceni kroni je podarila gospa Ana Katarina pl. Šelemburg iz Ljubljane; imeli sta v čisto zlato vdelenih 30 biserov, 23 demantov in 25 drugih dragocenih kamnov.

Slovesno kronanje 6. junija 1717

Ob 4. uri zjutraj so ob slovesnem pritrkovanju vseh zvonov dvignili podobo Matere božje na Sv. gori in jo ob nepopisni pobožnosti in navdušenju velikanske množice prinesli v Gorico. Pri mestnih vratih jo je čakal pičanski škof, ki jo je sprejel pod dragocen baldahin ter spremil na Travniki, kjer se je izvršilo kronanje ob navzočnosti 30.000 vernikov in nepregledne vrste duhovnikov in svetnih, vojaških in civilnih gospodov. Ko je škof ovenčal glavi Jezusa in Marije z zlatima kronama, je prevzelo vse vernike po hipnem ganotju nepopisno navdušenje. Godba se je oglasila, možnarji so pokali, topovi z gradu so zagrmeli, vsi zvonovi so zapeli. Pri pontifikalni sv. maši so peli pevci iz Benetk.

Po slovesnosti so prinesli mi-

lostno podobo v stolnico, nato v kvici uršulink in klarisinj, pod večer pa v frančiškanski hospic v Solkanu, kjer so kronano Marijo častili in ji prepevali pobožni verniki vso noč. Naslednje jutro so jo prenesli na Sv. goro, kjer so se začele osemndnevne veličastne slovesnosti, pri katerih je mogel dobiti vsak vernik popoln odpustek.

Kako sijajna je bila ta osmina,

nam priča že dejstvo, da so v tistih dneh razdelili 133.000 sv. obhajil.

Spomin na slovesno kronanje svetogorske Marije je sv. oče Benedikt XIV. odredil, da se mora po vsem oglejskem patriarhatu obhajati 3. nedeljo po binokostih spomin prikazanja in kronanja Matere božje na Sv. gori.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Svetogorska kronika

DECEMBER.

Ta mesec so le redki obiski.

4. * Lepo vreme je privabilo vendar 150 romarjev.

5. * Obisk škofa Srebrničja, solkanskega rojaka, ki je našemu svetišču še vedno zelo naklonjen. Patrom je obljubil, da se zopet povrne ob 400 letnih svečanostih.

8. * Kakih 150 oseb časti tu Brezmadežno.

11. * Približno 50 romarjev in krst hčerke solkanskega g. brigadirja.

12. * Poroka nekega para iz Gorice.

18. * Silno mraz, le 30 romarjev.

22. * Zvonovi oznanjajo pogreb g. msgr. Beleta, Samostan zastopa pri pogrebu p. Luigi Asson.

31. * Na Sveti gori se patri zahvaljuje Bogu in Mariji za vse milosti, ki so jih prejeli v svetogorskem svetišču nešteti romarji, ki so se v prvi polovici svetogorskih stoletnih slovesnosti v neobičajnem številu zgnili okrog Marijine milostne podobe.

Železniške olajšave

Vse letošnje jubilejno leto bodo uživali svetogorski romarji sledeče olajšave:

Tuzemske skupine vsaj 4 oseb bodo mele 50 % popusta in listek bo veljaven 20 dni.

Inozemske skupine vsaj 4 oseb pa dobe 70 % popusta in bo vozni listek veljaven 60 dni.

Kolavdacija novih svetogorskih orgel

Kolavdacija novih svetogorskih orgel in blagoslovitev slikanih oken bo v soboto 15. aprila.

Ob tej priliki bo prof. orgel P. Santini iz Rima izvajal v soboto ob 17.15 in v nedeljo od 10-11 sledeči orgelski spored:

I. DEL.

1. J. S. Bach (1685-1750) — Tokata in fuga v d^o molu;

2. B. Pasquini (1637-1710) — a) Pastorala; b) Tokata s kukavičnim scherzom.

3. A. Guilmant (1837-1911) — Zalna korčnica in Serafični spev.

Prof. P. Aleksander Santini

II. DEL.

4. Ch. M. Widor (1845-1935) — a) Scherzo v c^o molu; b) Andante cantabile;

5. G.B. Martini (1706-1784) — Gavotta;

6. G. D' Andrieu (1684-1740) — Musette;

7. Th. Dubois (1837-1924) — Tokata.

Blagoslovitev novih cerkenih portalov, orgel in slikanih oken bo izvršil prevz. gospod goriški nadškof. — Za kolavdacijo orgel, ki so sijajne, vlada veliko zanimanje med glasbenimi razumniki in verniki.

podobe in skušajo v njih na vse načine izkazati svojo ljubezen in hvaležnost do nebeske Dobrotnice, Gospe in Matere.

Najodličnejši način počestovanja Matere božje v njeni milostni podobi je njeno kronanje. S kronanjem izpovedujejo verniki, da radi priznajo Marijo, od Boga samega kronano Kraljico nebes in zemlje, za svojo Kraljico, ki jo želijo ljubiti in se v vsem Njej, Najsvetejši, pokoriti.

Dovoljenje za slovesno kronanje milostnih podob daje vatikanski kapitelj sv. Petra v Rimu, ako se najprej prepriča, da ima božja pot čudežen izvor, da so se pred milostno podobo dogodila čudežna uslišanja, da je božja pot starodavna in zelo obiskovana, da tam verniki vneto ča-

la; poudaril je veliko obiskovanje svetišča, zlasti od Velike noči do Vseh svetih, ko pride ob velikih praznikih do 12 tisoč ljudi na božjo pot; svojo prošnjo je oprl na željo vsega meščanstva, javnih uradnikov, domačega in vnanjega plemstva in preprostega ljudstva, ki nestrpnost pričakuje proslavljenja milostne Matere božje.

Vatikanski kapitelj je izročil prošnjo oglejskemu patriarhu Dioniziju Delfinu z nalogo, da preišče vso zadevo in ugotovi, ali vsi podatki odgovarjajo resnici. Patriarh je zadevo proučil in odgovoril, da bi bilo prav in spodobno, da bi se omenjena slovesnost obhajala, ker je vse resnično, kar so prosilci v prošnji navedli, in ničesar ne manjka.

Julij Zeyer (Poslovenil Marko Kranjc)

Vrt Marijin

Pesem o Materi
(Nadaljevanje.)

XI. V NAZARETU.

Srečno se je povrnila sveta družina v Nazaret, v staro, milo, ozko hišico, kamor je prišlo zdaj toliko svetosti in blaženosti, da je ne obseže svet z vsemi svojimi kraljestvi. Jezus je hodil često z Jožefom, kadar ga je delo vedlo ven iz hiše; ker Jožef je pripravljaval Jezusa, da se nauči njegovega rokodelstva. Dete se je rado lotilo dela, kolikor so mu dopuščale moči. Včasih pa se je tudi v teh vsakdanjih razmerah pokazala visokost njegovega izvora in mogočnost, daleč presegajoča človeške moči. Tako je nekoč prišel ubog človek, ki si je stavil kočico, in prosil Jožefa, da mu iz usmiljenja napravi tesarsko delo. Jožef gre in Dete Jezus ž njim. Ves dan je Jožef marljivo delal in delo je bilo skoro dokončano, le še podboje je bilo treba postaviti. Tedaj pa se je pokazalo, da je eden podbojev prekratek, deset pedi na visoko mu je manjkalo. Zalostno reče ubogi lastnik kočice: »Drugega lesa nimam. Kaj počnemo zdaj?« Tudi Jožef ni vedel sveta. Jezus pa se veselo nasmehlja ter reče svojemu redniku: »Oče, samo krepko primi les za oni konec, jaz potegnem za drugega in videl boš, da spraviva podboj na pravo mero!«

In glej, podboj se je iztegnil v pravo mero! Jožef zavzet ne reče besedice, mož pa, ki je stavil kočico, zakliče osupel: »Dete, odkod ti je dana ta moč?« Jezus ga resno pogleda ter reče mirno: »Odkod prihaja vsa moč, ako ne od Boga?« Potem gre veselo, kakor prej, z očetom domov.

Kakor v Egiptu, so tudi v Galileji otroci radi imeli Jezusa in so mu vedno kazali svojo ljubezen in zmirom jim je bil prvi v katerikoli igri. In zgodilo se je, da je nekoč eden dečkov rekel: »Igrajmo se kralja!« Razgnili

so po zemlji plašče in posadili nanje Jezusa. Potem so splekli iz cvetic krono in mu jo posadili na glavo, v roko pa so mu dali cvetočo vejo za žezlo. In so se mu priklanjali. In kdorkoli je šel mimo, so ga s kričim obkloplili ter mu govorili: »Pridi se poklonit našemu kralju, da bo srečna tvoja pot!« In mimo idoč so s smehljajem ugodili otroški igri. — Tedaj pride mož, nesoč otroka, zvičajočega se v groznih kričih; nesrečni deček je bil od hudega duha obseden. Ko obsedenec zagleda Jezusa, začne tako besneti in preklinjati, da se otroci, pozabivši na svojo igro, v strahu razbeže. Jezus pa vstane, pristopi k nesrečnemu ter mu v molitvi položi roke na glavo. S strašnim vzvikom zbeži demon iz otroka. Ozdravljeni deček pa udari v trenutku svoje olajšave Jezusa z vso močjo v levo stran; udarec je bil tako hud, da je Jezus zakričal. Temu od hudobnega duha obsedenemu, zdaj ozdravljenemu dečku je bilo ime Judež in je bil iz Karijota; stran pa, kamor je Jezusa udaril, je bila pozneje na istem mestu s sulico prebodena.

Velik hrup je nastal v mestu radi te čudežne ozdravitve.

Toda kmalu po tem dogodku se je pokazal v Detetu Jezusu njegov nadčloveški izvor še očitnejše. Naslednji dogodek je nemalo razburil duhove v belem Nazaretu: Nad mestom se je bil vtil močen dež. Nato je jasno zasijalo sonce in krasen večer je lil svoj sladki čar na osveženo pokrajino. Mavrica je plamtela na nebu. Ljudje, izvabljeni iz hiš, so sedeli na pragu in otroci so se veselo igrali na trgu. Tudi Jezus je bil med njimi. Otroci so iz vlažne ilovice jeli gnesti podobe ptičic. Tudi Jezus je zgnel iz ila dvanajst ptičic. Otroci so se začeli zdaj ponašati, komu se je delo lepše posrečilo in vsak je zahteval hvalo zase. Le Jezus je molčal. Toda ko so ga vprašali: »Kako pa je tebi delo uspelo?« je preprosto rekel ptičicam iz ila: »Dvignite se in pletite žive v širni svet! In spominjajte se na me, dokler boste žive!« In mokra ilovica je začela dihati, podobe ptičic so zletele in bile žive stvari. In radostno so zapele ter se dvignile visoko, dokler niso izginile v zarji zapada. Tedaj je nastal nad tem čudežem velikanski

hrup, ker bilo je mnogo prič. Ko je Marija zaslišala ta vrišč, je vsa preplašena hitela, da zve, kaj se godi. Prešla se je skozi množico do Jezusa. Dete Jezus reče materi: »Pomni mamica, to znamenje! Kakor sem oživil teh dvanajst ptičic in jih poslal v širni svet, da poneso tja svojo pesem, tako pošljem nekoč, ko pride čas, svojih dvanajst poslancev v isti širni svet. In kar bodo oznanjali, bo življenje. Ker zato sem prišel, da dam življenje. Saj so videli vsi: kar je izšlo iz moje roke, je bilo živo, kar iz drugih rok — je ostalo mrtva ilovica!«

Zunaj pa je trajal hrup in čedalje bolj naraščal. Toda to ni bilo več zgolj začudenje in strmenje! Glasovi obdolžbe so se začeli zdaj dvigati proti Jezusu, češ, da uganja čarodejstva! Marija reče Jožefu: »K svoji materi pojdem z Detetom in ostanem tam, dokler se ta razburjenost ne poleže.« Jožef odgovori: »Modro storiš!« Tako se je napotila Marija z Detetom v jutro zgodaj v Jeruzalem, kjer sta Ana in Joahim v miru živela svoje stare dni.

Hiša, ki sta v njej prebivala Ana in Joahim v Jeruzalemu, je bila majhna in prijazna ter je stala sredi vrtov polnih senc in šumečih dreves. Skozi drevesa se je videlo na goro Golgota. Nedaleč je žuborel potok, ob njem so šepetali mladi, vitki topoli. Tam sta sedevala Ana in Joahim, kadar je gredo sonce. Ondi sta sedevala zdaj z njima Marija in Jezus in dnevi so potekali v tišem razgovoru, tišem delu in sladkem odpčitku. Pretekel je mesec in Marija je mislila na vrnitev v Nazaret, zakaj Jožef ji je sporočil: »Nemir je že potihnil. Pridi, ker toži se mi po tebi in po Detetu!« Marija se torej poslovila od očeta in matere. Bilo je določeno, da v jutro zgodaj odpotujeta. Bil je večer. Joahim in Ana sta šla k počitku in Marija je sedela na pragu. Bilo je še svetlo, dasi se je že mračilo, in zrak je bil čist in sladek in prepojen z vonjavami vrtov. Cvetke so dihale in bilo je že čutiti vlažno roso. V travi je bilo polno cvetic in Jezus jih je trgjal za mater. Tedaj zagleda vitičasto steblo, ovijajoče se krog drevesa, in med njegovim listjem je bil nenavaden, neznan popek. Jezus

Naše novice

Duhovne vaje v štanjski župniji. — V štanjski župniji smo imeli duhovne vaje od 5. do 9. marca. Bogu hvala za te posvečene dneve. Posebno zahvalo smo dolžni tudi svojemu veleč. g. žup. Šateju, ker nam je poskrbel tako učnega in vnetega govornika v osebi veleč. g. msgr. Brumata, kateri nam je v tako jasni besedi slikal resnice naše svete vere. Zares! Veleč. kanonik nas je tako razsvetlil v sv. veri, da se danes štejemo med najsrečnejše na svetu, ker smo kristjani. O da bi ljubi Bog g. pridigarja poplačal za trud, ki ga je imel z nami s tem, da mu ohrani zdravje in moč, da bo vedno bolj po naši deželi kazal pot k edino pravi sreči, in ga nekoč v nebesih razveseli s tem, da nas vse najde tam gor! Zahvaljujemo se tudi č. gg. sosedom, ker so pomagali pri spovedovanju. Bralce Svetogorske Kraljice pa prisrčno prosimo, naj molijo, da seme, ki je bilo med nami sejano, stoteri sad obrodi!

Vesele velikonočne praznike!

Uredništvo in uprava

Duhovniške vesti. — Za župnega upravitelja v Kamnjah na Vipavskem je imenovan g. Viktorin Stanič, ki je do zdaj pastiroval v Devinu. Na njegovo mesto v Devinu je prišel g. Marcel Biancarosa, dosedanji upravitelj Dobersdoba. — V Dobersdobi pride g. Benjamin Bianchi, upokojeni župnik.

Misijon. — Zelo dobro uspel misijon smo imeli od 26. II. do 5. III. v Jelšanah. Misijon je počastil s svojo navzočnostjo tudi reški prevz. g. škof Comuzzo, kar je napravilo na vernike zelo dober vtis.

V čast božjo. — V Jagersčah na Cerkvanskem so pred kratkim dobili nove orgle. Za skromno hribovsko duhovnijo je bil to izredno slovesen dogodek, ki so ga bili vsi iskreno veseli. Kakor čujemo, bodo v doglednem času tudi osredne Šebrelje dobile novo cerkveno glasbilo. Največ zaslug pri tem požrtvovalnem delu ima g. Šebreljski župnik. — Tudi izpod Črne prsti, iz visokoležečih Stržišč nam prihaja vest, da se že končuje nove orgle za tamošnje cerkev sv. Ožbolta. V Stržiščih cerkev dozdaj ni imela orgel, zato bodo te prave tembolj razveselile vernike.

Romanje na Sv. goro. — Dne 30. aprila, t. j. tretjo nedeljo po Veliki noči priredijo Skalnica, Apostolstvo molite in Tretji red shod na Sv. gori kakor vsako leto. **Vodstvo.**

Ne ure ne dneva. — Iz St. Vida pri Vipavi nam poročajo, da se je smrtno ponorečil 68 letni posestnik Jožef Fabičič, očevdovec osmih nepreskrbljenih otrok. Odšel je od doma po opravkih; pri povratku domov je tako nesrečno padel, da je nezavesten obležal in v mrzli noči potem zmrznil. Pokoj njegovi duši!

Trst — deseto mesto v Italiji. — Letos ob novem letu je mesto Trst štelo 258.612 ljudi, tedaj nad četr milijona. V letu 1938 se je število prebivalstva pomnožilo za 3760 duš. Ta povečanje gre v veliki večini na račun priseljevanja iz drugih krajev, ne pa toliko na račun naravnega prirastka. Po številu svojega prebivalstva je Trst sedaj med italijanskimi mesti na desetem mestu.

Novo šmarnice. — Duhovnik tržaške škofije je izdal šmarnice z naslovom »Kraljica duhovnikov«. So kratke in dobre. Dobe se za 4 lire pri Fortunatu v Trstu in v Katoliški knjigarni v Gorici.

Misijonar iz Južne Amerike Trampuž pride za Veliko noč domov v Kostanjevico na Krasu. Domačini ga z veseljem pričakujejo, ker bo med sorojaki prvič maševal in pridigal. Glasnika Jezusovega tudi mi pozdravljamo!

Mogočno grobnico, ki stane nad milijon lir, si je zgradila knežja družina Torre-Tasso, ki nosi tudi naslov devinskih vojvod, v svojem gradu v Devinu. Grobnico je blagoslovil prevzvišeni goriški nadškof ob asistenci večjega števila sosednjih gospodov. V njo so že prenesli truplo pred par leti umrlega kneza Aleksandra iz dosedanega starega grobišča.

Smrt vzorne matere. — V kronberški duhovniji je umrla gospa Lucija Komel, skrbna krščanska mati in gosposinja, ki je vzgojila lepo krščansko družino. Doseela je častljivo starost preko 70 let.

Nov. grobovi. — Na Ponikvah nad Sv. Lucijo je po daljši bolezni umrl g. Jožef Hvala, po domače Stefan, star 82 let. Čez 40 let je bil cerkveni ključar. V vsem svojem življenju je kot dober krščanski mož zgledešno skrbel za okrepitev verskega življenja v domači duhovniji. Bil je zato tudi splošno priljubljen in spoštovan. — V Gočah na Vipavskem je prejšnji mesec umrl, star 67 let, g. Edvard Ferjančič iz velesposlovanega Jamškove rodbine. Bil je srčno dober in se je odlikoval z lepim krščanskim življenjem. Nad 40 let je kot izboren basist sodeloval pri cerkvenem pevskem zboru. Pevski zbor mu je vsled tega zapel na zadnji poti tudi prav ganljive poslovilne pesmi. Najbolj je šla do srca ona, ki jo je spesnil njegov pokojni brat župnik in uglasbil njegov brat g. novomeški kanonik. — V Kanu-

lu ob Soči so 11. marca izročili materi zemlji g. Stefana Segala, daleč okrog znanega kotlarskega mojstra. Dosegel je 71 let. Bil je vzoren družinski oče, ki je krščansko vzgojil svoje otroke. Požrtvovalno je dolgo let prepeval v cerkvenem pevskem zboru. — Vsem trem značajnim krščanskim možem večni mir in pokoj!

Proti brezposelnosti. — Načelnik naše vlade je pred kratkim poklical k sebi vse pokrajinske glavarje (prefekte) v Julijski krajini in jim dal navodila, kako naj pospešujejo v svojih deželah javna dela, da zaposle tudi tiste brezposelne, ki so še do sedaj ostali brez dela in seveda tudi brez zaslužka.

spremenila. Ko zbolí, pride v Fiezole, kjer ostane tri leta. Tukaj zahrepeni po samostanu. Pred 6 meseci je vstopila v samostan, ki jo je sedaj sprejel za vedno.

Blagoslov letčega katekizma

Čang Maolin je majhen Kitajček in priden učenec katoliške šole v Tientsinu. Pa mu oče prepove učenje krščanske nauka. V jezi pograbi oče sinčkov katekizem in ga zažene skozi okno. Ko gre za dušo in večno zveličanje, se mali Čang ne da oplahiti. Sklene, da se ne dotakne nobene jedi, dokler mu oče ne dovoli učenja svetih resnic. Z vztrajnostjo to tudi doseže. Zdj pa manjka knjiga, ki je zletela skozi okno. Pa glej, sosed je pobral letčega knjigo. Prebral jo je in jo prinesel nazaj. Izjavil je, da mu je branje knjige tako dopadlo in ga popolnoma prepričalo, da je zaprosil za sprejem v Katoliško Cerkev.

Ne odlašajte s sv. krstom.

V časopisu »Katoliški delavec«, ki izhaja v Vicenci, piše nek župnik: V moji župniji se je rodil otrok, ki ga niso prinesli h krstu, četudi je preteklo od rojstva že teden dni. Sporočil sem materi, naj vendar ne odlašaj s krstom. Pa mi je odgovorila, da prinesejo otroka h krstu, kakor hitro bo mogel priti krstni boter iz Torina. Pa je prišla prej smrt kakor boter. Ko nekoga jutra mati vstane in se približa zibelki, da bi podojila otroka, najde otroka mrtvega. Misel, da je sama kriva, da ni bil otrok krščen, jo je tako kruto preganjala, da se ji je omračil um in zdaj se nahaja v umobolnici.

Prošnja do Marije

(Gregor Mali)

V bolesti, Marija, otrok tvoj zdihuje, zaupno, proseče rok povzdiguje: Marija, srcé mu ljubeče odprí, ohrani ga v svoji ljubezni vse dni!

Brezmadežna bila, Marija, si ti, vse tvoje otroke pa krivda teži... Brezmadežna, prosí Zveličarja ti, naj grehe izmije njegova nam kri.

V ljubezni naj tvoji počivamo mi in hvalnice svete prepevamo ti! Presveta Devica, vsi prosimo: Daj, po smrti naj pridemo k Jezusu v raj!

To in ono

Kronanja sv. očeta Pija XII. se je udeležilo 250.000 ljudi z zastopniki 40 držav vseh delov sveta. — Ob tej priliki so časniki med drugim pisali tudi o preroških besedah, ki jih je izgovoril nek duhovnik ob priliki krsta malega Evgenija Pacellija: »Čez 63 let bodo tega dečka občudovale v cerkvi sv. Petra velikansko množice.«

Državni tajnik papeža Pija XII. je postal kardinal Ludvik Maglione. Rodil se je 2. marca 1877 — točno eno leto za Pijem XII. v Neaplju. Gimnazijo je študiral v jezuitskem zavodu v svojem rojstnem mestu, teologijo in filozofijo pa na gregorijanski univerzi v Rimu. L. 1901. je bil posvečen v duhovnika in je kot tak še nadaljeval pravne študije ter vzbudil med profesorji pozornost radi izredne bistroumnosti ter temeljitosti. L. 1905. je stopil v diplomatsko službo Vatikana. L. 1908. je bil za kratko dobo poslan v Costa Rico, nato je bil 10 let pri državnem tajništvu v Rimu, L. 1912. so ga poslali v Bern v Švico kot izrednega odposlanca Vatikana. Še isto leto je postal po 47 letih prvi nuncij v Bernu. Veliko so je pečal z vprašanji Zveze narodov. L. 1926. je šel za nuncija v Pariz. Tam je deloval 10 let in postal kardinal.

Italijanski katoličani združujejo s prostovoljnimi doneski svoje katoliško vseučilišče presv. Srca Jezusovega v Milanu, ki se vedno lepše razvija. Vsako leto naberejo nad 3 milijone lir.

3. februarja je umrl v Ljubljani svetniški škof Janez Franc Gnidovec. Kot kaplan je služboval pred vojno v Vipavi. Dolgo časa je bil ravnatelj škofijske gimnazije v St. Vidu nad Ljubljano. Stopil je kot redovnik v misijonsko družbo lazaristov in bil od sv. očeta imenovan za škofa starodavne skopljanške škofije v Južni Srbiji.

V Uhercih na Poljskem je živel kmet, ki je izredno spoštovan in ljubil pokojnega sv. očeta, tako da se ga je prijelo ime »papežev« ali pa kar »papež«. Večkrat je zatrjeval, da bi gotovo laže prišel v nebesa, če bi umrl isti dan ko pa-

pež. 10. februarja je zdrav kakor navadno delal v svojem skednju. Pa mu postane slabo. Pokličejo župnika. Ko ta hiti k bolniku, mu pride naproti župan z novico, da je papež umrl. Seveda je bil to rimski papež. Kmalu nato je pa izdihnil tudi uherski »papež«. Dogodek je ljudi presunil. Molili so tiste dni za dušni mir kar dveh »papežev«.

V Zagrebu so zborovali jugoslovanski katoliški škofje. Med drugim so se tudi posvetovali, kako bi dosegli, da se iz knjig, ki se rabijo v državnih šolah, izločijo vse zmote glede Katoliške Cerkve. Izdali so tudi skupen pastirski list »O svetosti svetega zakona.«

V Indiji se vračajo krivoverski Jakobiti v Katoliško Cerkev. Nekaj škofov in veliko duhovnikov s svojimi župnjami je že prestopilo.

V Združenih državah Severne Amerike so razna katoliška društva ves mesec februar agitirala za katoliško časopisje. Upamo, da z velikim uspehom. Do sedaj so imeli tamkajšnji katoličani 9 dnevnikov v raznih jezikih, med njimi slovenski dnevnik »Ameriški Slovenec.« Tednikov je bilo 121 in kakih 4000 mesečnikov.

Drobiž

Moč sv. rožnega venca

V samostanu sv. Marije angelske v Fiezolah je naredila večne obljube svetovno znana pevka Frida Dierolf. Pri preobleki je dobila redovno ime Cecilija božjega Obličja. Rojena je bila pred kakimi 40 leti v Württembergu od protestantovskih staršev. Učila se je petja in postala slavna kontraltistinja. Ko se je v Švici nekoč sama sprehajala po polju, zagleda na tleh nek predmet in ga pobere. Rožni venec je. Protestantka ne ve, kako se rabi, ve pa, da je to na božni predmet, katerega rabijo katoličani, da časte z njim Mater božjo. Po božjo ga shrani in se ne loči več od njega. Od tistega časa se je Frida vsa

ga utrga in prinese materi, zroči uprav na goro Golgota, koje temni obris se je že črnil v mraku.

Dete poljubi popek ter ga poda materi. In glej: popek se odpre, kakor da so se ga dotaknili žarki, in v dehtečem krilu blelih listov zagledata Marija in Jezus nekaj čudovitega! Prašniki in pestiči so imeli podobo vseh mučil, ki so jih po rimskih postavah, zdaj v Judeji gospodujočih, rabili pri križanju zločincev: žrebljev, kladiva, sulične osti! V tem hipu prešine dušo Marijino nekaj kakor strela bolečin in njen pogled se obrne proti Golgoti.

Srce Marijino je bilo težko kakor kamen, in vsa bol, vse trpljenje, ki jo je čakalo, se ji je kakor blisk pojavilo v duši... Videla je svojega Sina sramoto in smrt, videla ga je bledega s trnjevo krono, na križu ga je videla... Mraz jo je spreletel, zaprla je oči in omedlevica je pogreznila njen spomin v temo... Vsa ta groza je trajala le trenotek, in ko je Marija zopet odprla oči, je izginila strašna prikazen kakor sen. In gledala sta si v oči, mati in dete, in nista vedela, kaj se je bilo z njima žalostnega zgodilo. Smehlja se reče Marija: »Moj sladki Jezus, čas je, da ležeš. Hladno je že in ona gora tam se zdi otožna mi v globokem mraku. Jutri se vrneva v našo tiho Galilejo, v naš tih Nazaret!...«

In drugi dan sta se odpravila na pot.

XII. LOČITEV.

In sanjava Galileja s svojimi cvetočimi logi, temnozlatimi polji, položnimi hribočki in visokimi gorami, s svojim modrim, sladkočarobnim jezerom je hranila v svojem krilu mater in sina, Marijo in Jezusa kot od Boga poverjeni zaklad. Tam je minevala otroška doba Jezusova kakor balzamski dih pomladanski.

Jezus je bil mladenič. Živel je kakor drugi, tiho, ponižno, in vsak dan so ga videli z očetom na delu. Toda nihče razum Marije in Jožefa ni slutil, kdo je ta mladenič, ki je stopal v imenu Gospodovem po zemlji galilejski ter jo posvečal.

Srce mu je bilo dostopno vsem človeškim revam in plakal je z žalujočimi ter jih tolažil. In sčasoma se je

vlegla na njegovo božje-prežarjeno obličje koprena snive otožnosti, ki jo je vrgla nanje usoda bodočih dni. Pod milino mladeniških potez se je glašal oni bodoči »mož bolečin, ki zna trpeti«, kakor je o njem prerokoval Izaija.

Tisti čas sta umrla Joahim in Ana. Kakor dva siva goloba sta se vrnila iz Jeruzalema v Nazaret, da umreta skupaj v oni hiši, ki jima je bila nekaj tako ljuba kakor gnezdo. In ugasnila sta, skupaj sta šla v večnost kakor v sveti tempelj. Tiho kakor vetrič, ki se izveje. Marija je plakala, ko ju je pokopala. Toda nepopisna sladkost! Njena glava je slonela na prsih Jezusovih in njune solze so se pomešale in njuna bolest ni imela ne ostrine ne grenkobe, imela je le poltemo večera, ki prinaša z mrakom balzam spanca. In še tesneje sta zrastle njuni srca v eno: Z roko v roki je šel Jezus z Marijo svoji moški dobi naproti.

In čisto sta sedeč skupaj z roko v roki molčala ter se pogrezala vsak v svoje misli. Jezus je razmišljal o bodočem večnem duhovništvu in o kraljestvu, ki ni od tega sveta; Marija pa je snivala o njegovi bodoči slavi kraljevski, o miru kneževstva, ki ga podeli narodom, o nesmrtnem sijaju Siona. Kadar je prišla sobota, je šel Jezus s svojimi drugimi prijatelji in sorodniki v shodnico. Tam v preprostem, pobeljenem, ozkem prostoru se je mladi tesar včasih spremenil v kraljevskega preroka, ko je starosta občine odgrnil škrlatno zaveso, vzel toro (Mojsesove knjige), jo položil pod večno gorečo svetiljko in pozval Jezusa, da bere in razlaga.

Tedaj je bilo, kakor da so se razmeknile stene in je neustvarjena svetloba preplavila vse in je duh božji napolnil svet! In vendar je govoril Jezus preprosto, tiho, sladko! Začuden so govorili drug drugemu: »Odkod ta moč v tem človeku?« Zunaj je bil mrak nad srečno Galilejo, modri mrak, precvetel z belimi zvezdicami. V sladki poltemi je čakala Marija Jezusa. Nema od sreče je težko dihal in že ni mislila več na to, da je Jezus njen sin, ampak le, da je njen Bog. In strmela je nad veličino svoje usode, da je svojemu Bogu s sladkim smehljanjem smela reči: »Moj sin!«

Bil je torej mož in bližala se je doba njegovega poslanja.

Tisti čas je donel po vsem Izraelu glas, vpijoč v puščavi. Janez Krstnik je polnil vse duše z navdušenjem in s silo vlekkel srca k sebi. Glas mu je donel kakor levji. Častili so ga kakor preroka in mnogi so videli v njem Mesijo. Janez pa je dejal: »Jaz mu pot pripravljam! Spokorite se, ker Zveličar že prihaja!« In povsod so govorili o Janezu in cele trume so potovale k Jordanu, kjer je krstil in pridigoval. Vsa Galileja je govorila o njem.

Marija se je spominjala onega časa, ko je po Gabrielovem oznanjenju potovala k Elizabeti, onega trenutka, ko je na njen pozdrav Elizabeta, razsvetljena po božjem navdihnjenju, vzradoščena vzkliknila: »Kako da prihaja k meni mati mojega Gospoda?« In dete je vztrepotalo v njenem telesu. Nenadoma stoji pred njo njen Sin. Oči mu sveto plamte in s tihim glasom ji reče: »Mati, moj čas je prišel! Prvi korak storim. Jutri se ločim od tebe!« Marija vztrepeče. Jezus pa pravi: »Ne boj se! Zopet me boš videla. Bodi mirna in raduj se, nebeško kraljestvo je prišlo.«

Marija skloni glavo in šepče: »Bodi češčen! Ti si, ki po njem koprne narodi sveta! Vrši, kar imaš vršiti! Hvaljen bodi Bog!«

In drugo jutro ob svitu se je Jezus pridružil karavanam, potujoči k Jordanu. In nepoznan je prišel z mnogimi na kraj, kjer je v puščavi pridigoval Janez. In Krstnik ga je zagledal. In videl je zdaj nad Kristusom vse nebo odprto. In zaklical je z velikim glasom, kazaje nanj: »Glejte Njega, ki odjemlje grehe sveta!« — In Jezus se mu je približal in zaželel njegovega krsta, on brez grha! Krstnik se je sicer branil, vendar v globoki ponižnosti slušal in ga krstil. In nebo je odprlo svojo temno modrino in bel golob je priplul Jezusu nad glavo. Vse ljudstvo je videlo ta nikdar slišani čudež. In mnogi so se vrnili v Nazaret ter pripovedovali vse.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Zvezdnato nebo oznanja slavo božjo

(9. nadaljevanje.)

Kako velika je naša zemlja?

Dokazali smo, da si človek ne more predstavljati niti milijontinke lunine velikosti. Kaj naj šele rečemo o naši zemlji, ki je petdesetkrat večja, čeprav je tudi ta v primeri z drugimi zvezdami zelo majhna? Razdelimo zemljo v 50 milijonov delov. En tak del je v primeri s celo zemljo toliko kot en kilometer v primeri s črto, ki bi objela ravnino naše zemlje 1250 krat ali pa kot en dan v primeri s 1370 stoletji.

Za podlago premišljevanja o velikosti naše zemlje vzemimo kubično miljo, t. j. kocko, ki bi bila dolga, široka in visoka 7420 m ali okroglo $7\frac{1}{2}$ km. Ali si pravilno predstavljate velikost te kocke? Z vojaškim korakom bi jo obhodil v 6 urah. Visoka pa je več ko poldrugo višino največje evropske gore Mont Blanca, ki je visok 4.800 m. Vsaka stran te kocke ima 55 km² površine in bi imelo na njej 110 milijonov ljudi prostora. Iz njene snovi bi mogli napraviti 154.000 Keopsovih piramid in 1360 Ki-

tajskih zidov. Strmel si že nad velikostjo enega kubičnega kilometra, a vedi, da ima prostora v eni kubični milj 408.50 kubičnih kilometrov. Če bi bila kubična milja polna vode in bi iz take posode izteklo vsako sekundo 1 l vode, bi se izpraznila šele v 179.000 stoletjih. — Prof. dr. Pich je matematično dokazal, da bi v polovici kubične milje imel dovolj prostora ves material vseh velikih in malih zgradb tega sveta. Vsi ljudje, kar jih je kdaj živelo na zemlji in še bodo živeli v nekaj naslednjih stoletjih — torej 180 do 200 milijard ljudi — bi stalo v polovici ene same kubične milje. V eni kubični milj bi stalo 200 bilijonov opek. Če bi kaka tovarna izdelala vsako sekundo eno opeko, bi morala noč in dan obratovati skozi 63.700 stoletij, da bi napravila eno kubično miljo opek.

Takih ogromnih kubičnih milj ima naša zemlja 2 milijardi in 650 milijonov.

(Nadaljevanje prihodnjč.)

Zdrava duša v zdravem telesu

SPOMLADNO ČIŠČENJE KRVÍ.

Telesu ohranjuje življenje duša, hrano pa mu dovaja v prvi vrsti kri. Zato imenujemo v gotovem pomenu kri nositeljico življenja. Hrana, ki jo uživamo, preide po večini v kri in po krvi v vse dele telesa. Od zdrave krvi pa zavisi zdravje telesa. Pa tudi vsaka bolezen ima, kakor trdi Knajp, svoj vzrok v motnjah in zastrupljenju krvi. Nepravilna hrana, prehladi i.t.d. provzročajo motnje v krvi, strupi od zunaj ali znotraj pa zastrupljenje krvi. Kdor se hoče tedaj trajno otresti bolezni, mora vsako leto nekaj časa uporabiti za čiščenje krvi. Tako si prihrani trpljenje in denar. Modremu človeku bodo tedaj sledeči nasveti dobrodošli.

Tu navedeni čaji čistijo kri splošno, vsak pa naj si izbere tistega, ki vpliva še posebej na tisti del telesa, kjer se morda že čuti nezdravega.

Spomladni čistilni čaj s posebnim vplivom na želodec in črevesje: kamilica, žajbelj, koromač, tavčentroža, pelin.

S posebnim učinkom na obisti: škard (eraba), brezovi listi.

S posebnim učinkom na dihala: lapuh, špičasti trpotec, preslica.

Če kdo ne more dobiti ali ne pozna pravkar imenovanih rastlin, je dobro, da spomladaj nabere vseh vrst brstja (mladje): robide, bezga, leske, oreha, vseh vrst trnov, črešenj, trt i.t.d. Naj vlije na par pesti tega en liter vrele vode in pusti pokrito 10—15 minut. To naj pije po skodelicah.

Komur dopade bolj »solati«, si lahko kosi poišče: krebule, sračevna, mlečka, kiselce, cikorijske. Za obisti priporočajo: endivijo, krešo, mlečk s citronovim sokom, ali sesekljano šelno s solato, ali redkev sesekljano s solato in mnogih drugih.

Med čaji bi rad navedel še enega, ki je zelo priljubljen in ga lahko pripravimo, namreč iz lapuha, marjetic in vijoličnih listov.

Še bolj je piti sok! Rastline stolči in iztisni sok.

Spomladni sok za želodec in črevesje: iz rmanca, preslice, česnika, čebule.

Za jetra: žgoče koprive (ne same), redkev, kreša, mleček (leontodon).

Za obisti: peteršilj, škarda, preslica, redkev, brinje, žgoče koprive.

Za dihala: lapuh, špičasti trpotec, preslica, brinje.

Za kožo (lišaje i.t.d.): beli trn, vrtna kreša, škarda, brinje.

Za hemoroide: listi vrtnic, zlata rožga, grenkuljica. Uživaj jabolka!

Ali bi ne bilo prav, ako bi se v vsakem kraju kdo posebno zanimal za zdravilne rastline in jih pridno nabiral, da bi mogel z njimi bližnjemu v potrebi postreči? To bi bilo imenitno telesno delo usmiljenjal!

Fantje, pozor! Prmej-kokoš! Raca pečena!

Pred par dnevi sem na postaji slišal štiri naše fante, ki so se pogovarjali, čakaje na vlak. Razumel sem, da so vpoklicani k vojakom in da so se napili. A kako so govorili! Vsaka tretja beseda je bila ostudna kletev, da te je kar streslo. Porco sem — porco tja — prmej gor — prmej dol! Kakor bi jim tvinjsko blato kapalo od ustnic, preklinjavcem grdim, tako so dregali. Pri tem so pa kazali, da znajo več jezikov! In njihove kletvine so padale na Boga, na Devico Marijo, na rodno mater, na vse, kar mora biti poštenemu kristjanu najsvetejše.

Tako bi povedali tem fantom in še drugim takim surovežem, ki jih je pri nas le preveč:

Ko tako grdo kolnete in ostudno govorite, so ljudje okoli vas, ki si mislijo: »Odkod so pa prišli ti divjaki? Iz katerega hleva so ušla ta bitja, ki govorijo nerazumljivo — a samo to razumemo, da sramotijo Boga in Madono in svojo rodno mater. To so pravi pokvarjeni barbari.«

Fantje, vi sramotite naše ljudstvo! Fantje preklinjavci, vi sramotite svoje starše in svoj dom! Zavejte se, to se ne sme več zgoditi!

Pa še več. Vi kolnete Boga in njegovo prečisto Mater. Boga, ki je tudi vas ustvaril, ki vam je dal življenje in mladost in vse, kar imate. Boga, svojega največjega dobrotnika, kolnete. In od tega Boga je odvisno, ali boste srečni ali nesrečni na tem svetu in v večnosti. Vi kličete na sebe božje prokletstvo. Bog ne plačuje vsako soboto, a ko plača, dobro plača! Posebno še, če sramotite Njegovo deviško Mater.

Ne, ne, fantje, saj je v vaših srcih še toliko dobrega. V tvojem srcu se še oglašava vest, še joče v njem angel božji. Skleni roke, dragi fant, in dvigni oči v Križanega, ki si ga sramotil, in prosí Ga, naj pošlje nate svoj blagoslov — in ne prokletstvo — da boš srečen, da bo blagoslovljeno tvoje delo, da bo božja roka varovala tvoj dom!

— Ej, saj nisem mislil nič tako hudega! Kolnem le iz navade! Tako je beseda bolj krepka, govor bolj zasoljen. — Tako se izgovarja ta ali oni.

Veš kaj, dragi pob, poslušaj moj nasvet. Ti torej hočeš soliti svoj govor, da bo beseda bolj krepka. Prosim te, pusti prasca v hlevu! Tudi pusti hudiča v peklju in dušo v miru. Kar tako lepo jo zakroži, da se ohladiš:

Prmej — kokoš!

Kar poskusi! Aha, zdaj ti je že odleгло! Vidiš, to je star recept naših dedov, to pomaga.

Zdaj pa se pridruži našemu velikemu gibanju za odpravo kletvine in ostudnega govorjenja. V letu svetogorskega jubileja naj se iz vrst naše mladine izkorenini kletvina, naj izgine ostudna govorica!

Prmej — kokoš, da moramo to doseči!

Nezgode romarja Jerneja Trobca

V vlaku

ZASČITNIK DEKLET BREZ DOTE.

Jernej pripoveduje:

»Sv. Miklavž, to je imeniten svetnik, raca pečena! Od nekdanj je v veliki časti pri vernem ljudstvu, stare in mlado ga z veseljem obhaja, toda prišli bodo časi, ko bo postal še slavniji. Znano je, da je imel posebno usmiljeno srce za dekleta, ki se radi uboštva niso moge poročiti in da jim je metal ponoči doto skozi okno. Bližajo se časi, ko bo mnogo deklet v enaki stiski. To vem, ker mi je že dolgo tega pravil komenski dekan Doljak iz starodavnih preročkih knjig nekega meniha, da bo zelo hudo, ko bo po zemlji lezla železna kača. Tu jo imate. Po pravici so Kraševci gledali kakor na črnega zlodja na prvo proggo po naši zemlji, mislim na Južno železnico. Nesreča je v tem, da ljudje, ki zdaj brez težav potujejo iz kraja v kraj, mislijo, da mora biti vse življenje brez težav. To pa ni tako, raca pečena! Jernej Trobec, ki ni še nikoli potoval z železnico, plačuje že leta in leta in drsa povsod peš, da se morejo drugi za majhen denar voziti od kraja do kraja. Ne, sem rekel, vsaj enkrat se peljem tudi jaz, da vidim, kam gredo moji žulji, raca pečena! Hudi časi bodo. Reke, ki jih bo kača prelazila, bodo krvave. In ko se bo voda spet učistila, bo novo železo pripravljalo novo gorje. Pred leti je Doljakov naslednik Harmelj, Bog daj njemu prav posebno lepa nebesa, pridigal

PRI MARIJI OBERŠLJANSKI...

»Dovolite, gospod Jernej! Ali poznate pesem, ki opeva oberšljansko Mater božjo? Gē. Nežka jo je spesnila in jo že prepevajo. No, Nežka, deklamirajte prvo kitico.« Nežka, ki ni kakor kaka kraška nevesta, ampak svobodno dekle, ki nikogar ne potrebuje, ampak vsem rada ustreže, ko gre za dobro stvar, se ne pusti prositi, ampak takoj zapoje:

»O Marija Oberšljanska,
Tvoja moč je velikanska;
kraška zemlja te časti,
v stiskah k tebi pribeži.«

»Lepa je!« so vsi pohvalili. »Zapojte jo še enkrat, bom pomagal še jaz«, je dejal g. Cvek. »Tudi jaz bom basiral«, je dejal Jernej, Tinica, ki poje na Votvljah, da se ljudje iz Oseka ozirajo v goro, in je doslej nihče ni opazil, je povzdignila glas in potegnila mahoma vse za seboj. Kar lepo so peli. Jernej je med petjem mahal z desno roko kakor da vleče lok po ogromnem kontrabasu. Veliko ploskanje je poplačalo pevce, ko so pesem v tretje zapeli.

»Zdaj pa le nadaljujte zgodbo o sv. Miklavžu in hudih časih«, je prosila Nežka.

ZELEZNE MISI.

»Tedad, Harmelj je pridigal, da napočijo prav posebno hudi časi, ko bodo poleg železne kače drvele po zemlji železne miši, frčali po nebu železni ptičji in plavale po morju železne ribe. Takrat bo tako hudo, da ženske ne bodo hotele biti ne device ne matere, ampak samo ljubice, ki naj jih moške redijo in crtajo. In kazen jih bo zadela, kajti moški se bodo uprli in porečejo kot eden: »Crtali vas bomo, redili pa ne, ker to ni špas!« In ženske se bodo posvetovalle, kako bi moške uklonile. In spet bo železo, ki bo potiskalo človeka iz brezna v brezno. Zelezo pojde v žensko obleko in jo bo rezalo, zdaj predolgo, zdaj prekratko, zdaj preširoko, zdaj preozko, zdaj na vrhu, zdaj pri nogah in navsezadnje jim skoči železna kača po vase.

SPOMENICA V RIM.

Tiste dni bodo nastali celo novi poklici, ki bodo ženskam pomagali v boju zoper moško trdovratno upornost proti zakonskemu stanu. Med njimi bodo zelo

imenitni poklicni »farbarji« ali pleskarji, kajti nepoklicnih je bilo vedno in jih bo takrat še posebno veliko. Ti bodo ženske barvali kakor kiparji podobe za oltarje. Da bi njihova lenoba preslabo ne dišala, se bodo škropile z vsakovrstnimi dišavami. Katerega bodo omamile, a večina moških bo ostala trdovratna, ker večina zlata pojde v železo, zabavo in modo, tako da ga za luksuz družinskega življenja ne bo. In takrat se bodo dekline spomnile na svetega Miklavža. Poslale bodo prošnjo v Rim, naj se vpelje zapovedan praznik svetega Miklavža in naj bo v vsaki cerkvi vsaj njegova podoba izpostavljena v pobožno čiščenje.

Tako je pridigal komenski gospod in tudi to so baje napovedali že zdavnaj slavni preroki. Branjevka Ivana, ki še sedaj ljudje ne vedo, ali je rdeča od zdravega zraku in kozjega mleka ali od vipavskega vina in žganja, mi je pravila, da je gospod med pridigo držal v roki debelo obrabljeno knjigo.

Tinica je postala nestrpna: »Gospod Jernej, pričakujemo zanimive zgodbe iz Kjudrovice.«

KVANTE.

»Saj li bil kmalu pozabil. Tedaj v tej fari častijo sv. Miklavža in imajo zelo imenitnega župnika.« »Res,« se oglasi g. Cvek, »tako rekoč zelo vnetega kulturnega delavca, nabiratelja ljudskega blaga, tako rekoč: pesmi, pregovorov, pripovedk, zgodb...« »In vsakovrstnih kvant, ki jih dobro prodaja, kakor je z vsakim ljudskim blagom in pridelkom, da imajo več dobička z njim trgovci kot ljudstvo samo,« se je naenkrat oglasil Peter Burja, ki imenuje vsako še tako idealno prizadevanje »botogo«, kakor ga je naučil zloglasni tednik »Malo dela, mnogo jela.«

PREKOPITIL SE JE.

»Gospod sopotnik, ne zamerite, vi se, tako rekoč, na te reči ne razumete.«

»Saj tudi jaz se ne, raca pečena!«, je tolažil Trobec, samo to vem, da je tisti gospod zelo učen in da je že nabral takega blaga za cel voz knjig. Pa saj ni čuda, ko vedno kolovratí s svojim biciklom. Oni dan, ko se je vračel s svojih rodoljubnih poti, se je pri Piščancih v rojanski fari prekopolil, da je komaj prišel domov. Takoj je legel v posteljo. »Ilo je v soboto zvečer.« »Kdo bo jutri maševal?«, se je spraševal. Prepozno je bilo, da bi iskal namestnika. Poklical je k sebi mežnarja, ki ima toliko brihtnosti premalo, kolikor je ima gospod preveč.

CERKOVNIK ZMEDA.

»Cene, ali boš mogel jutri stopiti na prižnico in zbranemu ljudstvu naznati, kar je potrebno za drugi teden?« »Bom, gospod, pa še kako rad«, je živahno odgovoril cerkovnik Zmeda. »Torej poslušaj pazno in si dobro zapomni. Ko prideš na prižnico, pozdravi lepo krščansko Hvaljen Jezus! Potem povej: Danes ne bo sv. maše, ker se je gospod sinoči malo ponesrečil, pa ne prav hudo. Se razume, da danes ne boste imeli greha, ker ne boste pri maši. Jutri bo gospod že na nogah in bo zapovedan praznik sv. Petra in Pavla. V sredo bo poročna maša za Trebušona Maksa in Špica Dinka. Kdor ve za kak zadržek, ga še lahko naznani. Našli so prstan: Kdor ga je izgubil, ga dobi v zakristiji. V četrtek popoldne bo sveta spoved k prvemu petku. Prihodnjo nedeljo se bo pobirala miloščina za sv. očeta.« Nato gospod še enkrat vse ponovi in vpraša Ceneta: »Ali boš znal povedati?« »Kako ne, saj nisem otrok! In je odšel. Naslednje jutro je z velikim ponosom stopil na prižnico, ali pogled na množico ga je zbehal...«

ZVEZDICE IN CVETICE.

»Nič čudnega, se je oglašil spet g. Cvek, saj še učenemu p. Stanislavu se je baje zgodilo pri prvi pridigi, da se je ves zmedel. Začel je: »Zvezdice in cvetii...i...ce... Cvetii...lice in zvezdice... Zvezdice in cvetii...lice... in tam je ostal in nikdar več si ni upal na leco.«

»Cerkovnik Zmeda pa se je osrčil in je pogumno pozdravil: »Bog daj srečo! Gospod se je ponesrečil. Ni greha. Danes ne bo sv. maše. Ni prav hudo. Če jutri gospod vstane, bo praznik sv. Petra in Pavla. V sredo se vzameta. Trebušon Maks in Špica Dinka plačata sv. mašo. Bo zapovedan praznik. Kdor ima kak zadržek, naj ga naznani g. župniku. Dobi prstan v zakristiji. V četrtek popoldne se začne prvi petek. V nedeljo

bo pobiral miloščino sv. očeta.« In je še dodal: »Zapomnite si dobro!«. Zapomnili so si res dobro in branjevka Ivanka je takoj prišla k meni: »Sveto, sveto, sladko!«, kaj smo slišali v Kjudrovi, samo tam je kaj takega mogoče slišati.« Nežki je bilo že preveč, komaj je dihala.

Ko so se oddahnili, je menila Tinica, da bo burja, ker je nad Čavnom zadržava.

JERNEJU MUZA VENCE PLETE.

Gorica se bliža. Nežka, ki jo je bil na Volčji dragi prevzel pesniški duh in je do šempeterskih Gavg bulila v kos papirja in po njem pisala in črtala in spet pisala, je nenadoma zmagovalno vstala:

»Lepo ste nas zabavali, g. Trobec. Za spomin vam sem napisala pesem, ki jo bomo takoj zapeli po napetu: Še kikelco prodala bom, itd. Poskušajmo:

Naš Jernej Trobec je junak,
ni zlepa kdo mu kje enak.
Bog živi mnogo ga še let
na temle božjem svet!.

Zapeli so pesem enkrat, dvakrat, dokler ni šla gladko, na koncu pa je Nežka izročila Jerneju v spomin listek z novo pečeno poezijo na njegovo ime.

Pod pesmico je napisala: Ohranite blag spomin

Nežki Močnoživi,
pesnici v kraški Koprivi.

»Gorica Gorica!«

Jernej je spravil skupaj svoje stvari, niti dežnika ni pozabil, vtaknil z veliko skrbnostjo poezijo v žep na prsni in ob petju njegove himne ga je g. Cvek porival skozi vrata iz voza po stopnicah in čez tračnice v restavracijo.

(Nadaljevanje prihodnjč.)

UGANKE

Rešitev.

I. LESTVA

Če zvežeš zloge ob lestvici, začenši od prvega na levi, ki ga zvežeš z drugim na desni strani lestvice itd. navzgor in potem po drugi strani vedno počez navzdol, dobiš: Če hitro puška počí, zdrav iz grma zajec skoči.

Pravilno so rešili: Ernesta Ivančič, Libušnje; Zivec Fani, Skopo; Perat Just, Livek.

II. VIZITKA

Slavko Krastej čita »Svetogorsko Kraljico«.

Pravilno so rešili: Ernesta Ivančič; Poljanec Stanko, Vojsko; Uršič Vladimír, Drežnica; Makuc Angel, Šentviška gora; Zivec Fani, Skopo; Perat Just, Livek.

TELEGRAM

(Sestavil Simon Hrašt)

VEL.	
ZORAN IN NOE KESEČE	
P. LIVEK	

RAČUNICA

(Sestavil Simon Hrašt)

1 do 3	rabiš pri ograji
3 do 5	rabi mizar
1 2 5	pevec
1 2 5 6	orodje
1 2 3 6 7	rokodelec
1 do 6	del voza
1 do 7	postaneš lahko tudi ti

Z dovoljenjem cerkvene oblasti.

Uredništvo in uprava:
CONVENTO MONTE SANTO.

Odgovorni urednik:

P. Guglielmo Endrizzi

Tiska:

Prem. Stab. Tip. L. Lucchesi • Gorizia